

מאי לאו דנפל איסורא לגו היתרא. פירוש אלמא יין נסך אוסר במשהו. ופרקינן לא דנפל היתרא לגו איסורא. פירוש שההיתר שהוא נופל מעט מעט לתוך האיסור בטל ראשון ראשון והיה מצטרף לאיסור לבטל ההיתר הבא אחריו, הילכך אף על פי שלבסוף היין האסור שהיה שם בתחלה הוא משהו כנגד ההיתר שנפל שם, הוא אוסר אותו לא מדין משהו אלא מדין רוב ונותן טעם, שאנו דנין כל ההיתר באיסור וכדפירש רש"י ז"ל. ואם תאמר אם כן דאפילו בהיתרא לגו איסורא אמרינן ראשון ראשון בטל, אם כן גם בכל האיסורין כן ואין הפרש בין יין נסך לשאר איסורין, ואמאי נקט תנא יין נסך, ועוד הא רבי יוחנן אמר לקמן דכל איסורין שבתורה אפילו במינן בנותן טעם חוץ מטבל ויין נסך. והנכון דאפילו לרב דימי אמר רבי יוחנן שורת הדין שלא לומר בהיתר לתוך איסור טעמא דראשון ראשון בטל, שאין דרך היתר להתבטל, ואין אדם עשוי לבטלו אדרבה מוסיף הוא והולך, ובעלמא אף על פי שאין מבטלין איסור לכתחילה, כשנרבה על ההיתר לשישים בדיעבד בשוגג מותר. אלא הכא חומרא הוא ביין נסך להשוות דינו להחמיר, דכי היכי דאיסורא לגו היתרא ראשון ראשון בטל מן הדין ולהקל, כך להתירא בגו איסורא אמרינן להחמיר ראשון ראשון בטל ואוסר לבסוף במשהו:

ו יג יז [יג] כג כד כה איסור של דבריהם [יג] אין מערבין
 אותו בידים כדי לבטלו יח ואם עשה כן במזיד ¹²³⁴⁵⁶⁷
 אסור י"ט כו אבל אם נפל מעצמו ואין בהיתר כדי
 לבטלו (יב) יט (יד) (יז) מרבה עליו ומבטלו: הגה
 [יד] ט) ויש אומרים דאין לבטל איסור דרבנן או להוסיף עליו
 כמו באיסור דאורייתא וכן נוהגין ואין (טו) לשנות:
 [טו] [יד] כח כט י) איסור שנתבטל כגון שהיה ששים כנגדו ונתוסף
 זו אחר כך (יג) מן האיסור הראשון ב תזור וניעור ונאסר
 לא שנא מין צמינו לא שנא מין צשאינו מינו ^ז לא שנא לת [א]
^א לא שנא (טז) יצש (יד) בא לא שנא נודע צינתים או
 לא נודע צינתים: [טז] לב יא) כזית חלב שנפל למים ונתבטל
 צששים בב ^ז ואחר כך נפל מן המים לקדירה של צשר
 מותר [טז] אף על פי שאין (יז) צצשר ששים נגד החלב שהרי
 נתבטל צמים וכל כיוצא בזה:

ש"ת ערוך השלם <מהדורת פריעדמאן> עמוד מס 271 יג י"ד ד (פז - קיא) קארו, יוסף בן אפרים הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה